

UNIVERZITET CRNE GORE
FILOLOŠKI FAKULTET
NIKŠIĆ

UNIVERZITET CRNE GORE FILOLOŠKI FAKULTET NIKŠIĆ			
PRIMLJENO: 23. 10. 2020			
ORG. JED.	BROJ	PRILOG	VRIJEDNOST
01	2263		

VIJEĆU FILOLOŠKOG FAKULTETA

Odlukom Vijeća Filološkog fakulteta od 31. 08. 2018. godine imenovana je Komisija za ocjenu magistarskog rada „Interkulturalni prostori u romanu *Bihorci* Ćamila Sijarića“ kandidatkinje Dijane Tiganj (br. indexa 4/17) sa Studijskog programa za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti, u sljedećem sastavu: prof. dr Vesna Vukićević Janković, mentorka; prof. dr Ljiljana Pajović Dujović, članica i doc. dr Dušanka Popović, članica Komisije.

Nakon što su se stekli uslovi, Komisija sa zadovoljstvom podnosi Vijeću sljedeći

IZVJEŠTAJ

Magistarski rad „Interkulturalni prostori u romanu *Bihorci* Ćamila Sijarića“ ima 85 stranica kucanog teksta i sadrži sljedeća poglavlja: Zavicaj u književnom korpusu Ćamila Sijarića, Visokosemantizovani prostori u *Bihorcima*, Hronotop u *Bihorcima*; Kulturološka i religijska uslovljenost i incidentnost likova; Slika žene u patrijarhalnom društvu; Identitet i entitet – mit o sopstvenom savršenstvu i Zaključak. Na kraju rada priložen je popis izvora i relevantne literature.

Kroz izabrani tematski okvir se kao ključni pojam tretira problem prostora kao socijalnog i/ili kulturnog konstrukta, pri čemu mu se pristupa kao dinamičnoj kategoriji, tj. konstrukciji međuljudskih odnosa i društvenih djelovanja. Kandidatkinja je uspješno potvrdila hipotezu da je prostor u romanu *Bihorci* mjesto interkulturalnog prožimanja, da utiče na formiranje identiteta likova i na individualnom i na kolektivnom planu, te ispitala na koji način prostorne strukture oslikavaju produktivni dijalog sa tradicijom, kao i na koji način kulturna prožimanja uslovljena istorijskim i geografskim položajem prostora utiču na identitet prostora, likova i slike o Drugom.

Istraživački zadatak je usmjeren upravo na tumačenje zavičajne tematike u književnom korpusu Ćamila Sijarića, koji je u okvirima svog raznovrsnog pripovjedačkog opusa literarno obradio teritoriju Sandžaka, uglavnom svog zavičaja Bihora, i pružio sliku ljudi, njihovih neobičnih sudbina, kultura, nacionalnih i religioznih prožimanja.

Sužavajući cjelokupni opus autora na roman *Bihorci*, *Kuću kućom čine lastavice* i *Carska vojska* kandidatkinja je prezentovala oblike modelovanja prostornosti. Posebna pažnja u radu posvećena je Lotmanovom i Bahtinovom tumačenju prostora, kao i Fukoovog posmatranja prostora kao društvenog konstrukta, te percepciji prostornih koordinanti u složenom postupku preslikavanja iz realne u narativnu zbilju.

U nastavku rada kandidatkinja se bavila identitetom jedinke, kolektiva, nacije i prostora, kao i time na koji način prostor kao jedna od okosnica stvaranja identiteta lika i njegove slike o Drugom djeluje u romanu; odnosno, paradigmatika uslovljenost identiteta lika sa identitetom prostora.

Bihor kao mjesto prožimanja kultura, religija i nacionalnosti produkuje izgradnju kompleksnih i nejednobraznih identiteta. Kandidatkinja se osvrnula na fenomen kulturnog pamćenja kao individualnog – na mikronivou i kolektivnog – na makronivou, sa ciljem da se identifikuju tekstualne i diskurzivne strategije pomoću kojih se u Sijarićevom opusu oblikuju mjesta individualnog unutar kulturnog identiteta.

Kandidatkinja je romanu *Bihorci* prišla kao osobenoj semantičkoj strukturi, a kao takvu, osvijetlila je u okviru teorije o konstruiranosti društvenog prostora Henrija Lefebvra (*La production de l'espace*, 1974), te modelima interkulturalnosti, budući da je prostor Bihora mjesto prožimanja istočnjačke i zapadnjačke kulture. U okviru interkulturalnog tumačenja ovog teksta dat je osvrt na složeni fenomen identiteta na čije formiranje svakako utiču i kulturni elementi i prostorne strukture.

U okviru građenja identiteta akcenat je na percepciji *drugosti* i *drugog*, jer se drugost može definisati kao suprotnost onoga na čemu počiva pojedinačni identitet. Cilj kandidatkinjinog istraživanja bio je da dokaže paradigmatiku uslovljenost kulture i identiteta prostora sa identitetom likova i njihovom slikom o drugom, odnosno da prostorni kodovi u književnim tekstovima ne prenose samo prostornu (određenu formativnim toposima kulturnog reljefa), već i ideološku i kulturnu informaciju, tako da predstavljaju jednu od okosnica građenja identiteta, kako na individualnom, tako i na kolektivnom planu. U radu su ispitivani i načini na koje prostorne strukture oslikavaju produktivni dijalog sa tradicijom, kulturna prožimanja i način na koji prostornost reflektuje identitet likova i njihovu sliku o *drugom*.

ZAKLJUČAK KOMISIJE

Kandidatkinja je rad utemeljila na izučavanju prostornih struktura u romanu *Bihorci*, dajući doprinos tumačenju korelativnih odnosa istorijskog i predstavljačkog, kroz koje se prožima egzistencijalna tenzičnost kao agens identifikacije likova u prostornim strukturama, te prikazala uticaj interkulturalnosti na formiranje pojedinačnih i kolektivnih identiteta, kao i na koji način percepcija *Drugog* govori o sopstvenom *Ja*.

Dalje, u radu su zastupljena interdisciplinarna proučavanja prostora, a za to su joj poslužili radovi Katrin Dennerlein, zasnovani na kulturološkim i kognitivnim metodama. Interkulturalna proučavanja postavljena su na tragu istraživanja Kristiana Đordana i Kristine Peternai u kojima se identitet dvojako definiše: kao esecijanistički i antiesecijanistički, a temelji se na pitanju da li je identitet zadat ili sam subjekt proizvodi identitet svojim postupcima.

Komisija smatra da je magistarski rad kandidatkinje Dijane Tiganj (br.indexa 4/17) napisan s čvrstom teorijskom utemeljenošću, analitičkim darom i uočljivim entuzijazmom. Pristup temi poduprijet je relevantnim činjenicama iz naučne i stručne literature, uz konsultovanje najnovijih naučnih doprinosa, iz kojih je proistekao cjelovit, savremen i naučno utemeljen naučni rezultat. Priloženi spisak literature svjedoči o tome da kandidatkinja ima veoma dobar uvid u relevantne teorijske studije iz oblasti predložene teme, kao i u radove o autoru čiji je romaneskni postupak obrađivan u radu.

Komisija pozitivno ocjenjuje magistarski rad „Interkulturalni prostori u romanu *Bihorci* Ćamila Sijarića“ kandidatkinje Dijane Tiganj (br. indexa 4/17) i predlaže Vijeću Filološkog fakulteta da ovaj izvještaj prihvati i kandidatkinji odobri javnu odbranu.

K O M I S I J A

Vesna Vukićević Janković

Prof. dr Vesna Vukićević Janković, mentorka

Ljiljana Pajović Dujović

Prof. dr Ljiljana Pajović Dujović, predsjednica Komisije

Duška Popović

Doc. dr Duška Popović, članica

UNIVERZITET CRNE GORE

FILOLOŠKI FAKULTET

Vijeću Filološkog fakulteta

Predlažem Komisiju za odbranu magistarskog rada pod nazivom „Interkulturalni prostori u romanu *Bihorci* Ćamila Sijarića“ kandidatkinje Dijane Tiganj (br. indexa 4/17) sa Studijskog programa za crnogorski jezik i južnoslovenske književnosti, u sljedećem sastavu:

1. Prof. dr Vesna Vukićević Janković, mentorka;
2. Prof. dr Ljiljana Pajović Dujović, predsjednica;
3. Doc. dr Dušanka Popović, članica.

Prof. dr Vesna Vukićević Janković